

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Białowieża za rok 2019.

1.1 PODSTAWA PRAWNA I CEL SPORZĄDZENIA.

Podstawą prawną niniejszej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białowieża jest zapis art. 9 tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010 ze. zm.), nakładający na gminy obowiązek sporządzania tego typu opracowania corocznie, do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy.

Zgodnie z powyższym przepisem, podmiotowe opracowanie winno w szczególności objąć:

- analizę możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- analizę potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- analizę kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w [art. 6 ust. 1](#), w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w [art. 6 ust. 6-12](#);
- ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Należy jednak wskazać, że zgodnie z [ustawą](#) z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875, z późn. zm.) zmieniły się terminy sporządzania pozostałych sprawozdań odpadowych za 2019 r., po raz pierwszy poprzez BDO:

- **do 31 października 2020 r.** mają sporządzić sprawozdania podmioty wytwarzające odpady i gospodarujące odpadami w przypadku, gdy są obowiązane do prowadzenia ewidencji odpadów – zamiast pierwotnie do 15 marca 2020 r., a następnie do 30 czerwca 2020 r.;
- **do 31 sierpnia 2020 r.** mają sporządzić sprawozdania odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (z wyłączeniem gminy) i zbierający odpady komunalne (z wyłączeniem PSZOK) – zamiast pierwotnie do 31 stycznia 2020 r., a następnie do 30 czerwca 2020 r.;
- **do 31 października 2020 r.** wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast mają sporządzić sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami

komunalnymi – zamiast pierwotnie do 31 marca 2020 r., a następnie do 31 sierpnia 2020 r.;

- **do 31 grudnia 2020 r.** marszałkowie województw mają sporządzić sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi – zamiast pierwotnie do 15 lipca 2020 r., a następnie do 31 października 2020 r.

1.2 Regulacje prawne z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi:

- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701 ze zm.)
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm.)
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1579)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 19 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10 ze zm.)

1.3. Okres objęty analizą.

Analiza stanu gospodarki odpadami obejmuje rok 2019. Zgodnie z art. 9tb ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, niniejsze opracowanie podlega publicznemu udostępnieniu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Białowieża.

1.4. Przepisy prawa miejscowego określające ramy formalno- prawne systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białowieża:

1. Uchwała Nr V/22/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2015r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białowieża.
2. Uchwała Nr XXIV/121/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 7 grudnia 2016r. w sprawie zmiany Uchwały Nr V/22/15 z dnia 26 lutego 2015 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białowieża
3. Uchwała Nr V/25/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2015r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności.
4. Uchwała Nr VII/45/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 30 kwietnia 2015r zmieniająca Uchwałę Nr V/25/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2015r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności.
5. Uchwała Nr VII/44/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 30 kwietnia 2015r

zmieniająca Uchwałę Nr V/24/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2015r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

6. Uchwała Nr XX/107/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 24 sierpnia 2016r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.
7. Uchwała Nr XX/110/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 24 sierpnia 2016r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
8. Uchwała Nr XXIV/120/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 7 grudnia 2016r. zmieniająca Uchwałę Nr XX/110/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 24 sierpnia 2016r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
9. Uchwała Nr V/23/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2016r. w sprawie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkuje mieszkańcy a powstają odpady komunalne
10. Uchwała Nr XVIII/104/16 Rady Gminy Białowieża z dnia 21 czerwca 2016r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi rodzin wielodzietnych.
11. Uchwała Nr XXXIX/186/17 Rady Gminy Białowieża z dnia 14 grudnia 2017r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności

2.1. LICZBA MIESZKAŃCÓW NA TLE MASY WYTWORZONYCH ODPADÓW.

Na potrzeby niniejszej analizy przez liczbę mieszkańców Gminy Białowieża rozumie się liczbę osób zameldowanych na pobyt stały i pobyt czasowy. W 2019 r. wyniosła ona 2331 osób, natomiast liczba mieszkańców wynikająca z przedłożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w analizowanym roku wyniosła 1984 osoby.

3.1. ORGANIZACJA SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI W ROKU 2019.

Główne elementy systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białowieża w roku 2019:

- Rodzaj nieruchomości objętych systemem: nieruchomości zamieszkałe i niezamieszkałe, na których powstają odpady komunalne (W związku z wejściem w życie Uchwały Nr V/23/15 Rady Gminy Białowieża z dnia 26 lutego 2015 r. w

sprawie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 4 marca 2015r. poz. 640).

- Sposób gromadzenia odpadów komunalnych przez właścicieli:

- Selektywny,
- Zmieszany,

Dodatkowo odbiór odpadów komunalnych wspomagany był przez tzw. PSZOK (punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów)- zlokalizowany na ul. Paczoskiego (stara oczyszczalnia) czynny 1 raz w tygodniu- środę. PSZOK przyjmuje odpady zebrane selektywnie: GRUZ BUDOWLANY, MATERIAŁY IZOLACYJNE, ZUŻYTE OPONY, ZUŻYTE BATERIE, PRZETERMINOWANE LEKI, CHEMIKALIA, ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY, PLASTYK, METALE I OPAKOWANIA WIELOMATERIAŁOWE, PAPIER I TEKTURĘ ORAZ SZKŁO.

2. Wybór podmiotu świadczącego usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Białowieża- w wyniku postępowania przetargowego w drodze przetargu nieograniczonego w dniu 28.12.2018 r. zawarto umowę z Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych Sp. z o.o. z siedzibą w Hajnówce przy ul. Łowczej 4 na okres 2 lat.

3. Ilość odebranych odpadów od mieszkańców Gminy Białowieża na podstawie umów z Gmina oraz na podstawie indywidualnych umów.

UMOWY Z GMINĄ		UMOWY INDYWIDUALNE	
Kod odpadu	Masa (Mg)	Kod odpadu	Masa (Mg)
150106	45,7	150106	5,2
150107	26,44	150107	1,01
160103	7,06	160103	0,08
170101	130,6	170101	161,8
170604	0,7	170604	0,46
170904	35,3	170904	34
200101	4,48	200101	2,08
200102	20,68	200102	1,32
200134	0,005	200108	0,08
200135*	5,302	200111	0,82
200136	2,529	200199	0,56
200139 (zanieczyszcz.)	0,52	200201	2,66
200199	23,26	200203	6,38
200201	2,74	200301	365,48
200301	343,96	200307	16,9
200307	42,7	ŁĄCZNIE:	598,86
ŁĄCZNIE:	691,9760		

Analiza treści tabeli wskazuje, że największa masa odpadów dotyczy kodu 20 03 01- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, które stanowią 49,7 % w przypadku umów zawartych z Gminą, i 61% w przypadku umów indywidualnych.

Drugą co do wielkości grupę odpadów w przypadku umów zawartych z Gminą stanowią odpady o kodzie 17 01 01- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów, ich udział to 18,9 %, czyli prawie 20 % ogólnej masy wytworzonych odpadów.

W przypadku umów zawartych indywidualnie, są to również odpady o kodzie 17 01 01- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów, i stanowią 27 % ogólnej masy odpadów komunalnych.

4. Ilość odebranych odpadów z PSZOK (Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów) w 2019 r.

miesiąc	Kody odpadów (Mg)									
	170904	200307	160103	200101	150106	150107	170604	200139 (zaniecz.)	200102	200201
Styczeń	3,40	2,52	-	-	-	-	-	-	-	-
Luty	-	3,88	-	-	0,08	-	-	-	-	-
Marzec	2,64	3,44	0,4	0,1	-	-	-	-	-	-
Kwiecień	1,68	-	-	-	-	-	-	-	-	-
maj czerwiec	8,46	4,34	0,94	-	-	-	-	-	-	-
Lipiec	2,9	1,16	-	0,04	0,04	0,1	-	-	-	-
Sierpień	1,98	2,12	0,54	-	-	-	-	-	-	-
Wrzesień	1,46	1,54	-	-	-	-	-	-	-	-
Październik	6,74	1,82	0,3	-	-	-	-	-	-	-
Listopad	0,82	-	0,54	0,04	-	-	-	-	-	1,76
grudzień	0,74	3,42	-	-	-	-	0,7	0,52	0,1	0,7
Łącznie:	30,82	24,24	2,72	0,18	0,12	0,1	0,7	0,52	0,1	2,46

Łączna masa wszystkich kodów odpadów wynosi 61,96 Mg. Zestawione dane pokazują, że największą ilość odpadów odebranych z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów stanowią odpady o kodzie 17 09 04- Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03 oraz 20 03 07- Odpady wielkogabarytowe. Ich łączna masa stanowi blisko 89% ogólnej masy odpadów.

4.1. KOSZTY PONIESIONE PRZEZ GMINĘ BIAŁOWIEŻA W ZWIĄZKU Z GOSPODAROWANIEM ODPADAMI KOMUNALNYMI.

Koszty związane z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem wytworzonych odpadów komunalnych w roku 2019 pokrywane były z opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy poprzez złożenie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określają jej wysokość (w zależności od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość i ilości pojemników zadeklarowanych przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych) .

Należy zaznaczyć, że zgodnie z zapisem art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, obejmujące działania związane z:

- Odbieraniem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- Tworzeniem i utrzymaniem punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- Obsługą administracyjną systemu,
- Edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

2. Na terenie Gminy Białowieża obowiązuje metoda ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od osoby zamieszkałej w gospodarstwie domowym. Stawki opłat wynoszą:

Rodzaj zbiórki	2019
Zbierane w sposób selektywny	8 zł
Zbierane w sposób zmieszany	16 zł

Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w przypadku nieruchomości w części zamieszkałej i w części niezamieszkałej (agroturystyka) uzależnione są od sposobu zbiórki odpadów oraz wielkości pojemnika:

Rodzaj zbiórki	Wielkość pojemnika	2019
Zbierane w sposób selektywny	120 l	15 zł
	240 l	25 zł
	1100 l	55 zł
Zbierane w sposób zmieszany	120 l	30 zł
	240 l	50 zł
	1100 l	110 zł

Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku 2019 należało uiszczać w terminach:

- I kwartał- do 15 marca
- II kwartał- do 15 maja
- III kwartał- do 15 września
- IV kwartał- do 15 listopada

3. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, a w imieniu których gmina powinna podjąć działania w postaci wydania decyzji określającej obowiązek uiszczenia opłaty za odebranie odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych.

W związku z objęciem systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zarówno nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, zorganizowanie przez gminę odbioru odpadów- w przypadkach o których

mowa w art. 6 ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku- nie miało zastosowania. Nie stwierdzono również konieczności zorganizowania przez Gminę opróżniania zbiorników bezodpływowych w oparciu o w/w przepisy.

4. Koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w 2019 r.:

wpływy	wydatki	zaległości
175 595,75 zł	270 434,85 zł	18 550,00zł

5.1. DZIAŁANIA INFORMACYJNO- EDUKACYJNE PROWADZONE W ROKU 2019 PRZEZ GMINĘ BIAŁOWIEŻA.

Działania edukacyjne i informacyjne w zakresie związanym min. Z właściwym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi, jest zadaniem własnym gminy zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku.

W ramach edukacji odbiorca odpadów komunalnych (zgodnie z zapisem w umowie na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych) przeprowadził 2 akacje edukacyjne- w pierwszym i drugim półroczu 2019 r. Dodatkowo zostały przygotowane ulotki udostępnione dla mieszkańców w jaki sposób segregować poprawnie śmieci. Na stronie internetowej Gminy znajdują się wytyczne w jaki sposób segregować śmieci, oraz w jakiego koloru worki je zbierać.

6.1. PODSUMOWANIE.

Dokonując analizy systemu gospodarki odpadami komunalnymi Gminy Białowieża w roku 2019 należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że największą ilość odpadów z całego strumienia odpadów komunalnych stanowią odpady zmieszane, mimo powszechnego obowiązku selektywnej zbiórki.

Pod kontem finansowym szczególną uwagę należy zwrócić na wskazany deficyt w opłacie za odpady komunalne, w skutek czego wpływy z racji opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są o prawie 95 000 zł niższe, niż wydatki ponoszone z budżetu Gminy na ten cel, dodatkowym obciążeniem są zaległości w w. opłatach, co daje realny deficyt równy prawie 114 000 zł. Tego typu fundusze można by było przeznaczyć na jeszcze większy rozwój edukacji wśród mieszkańców gminy, co zdecydowanie przyczyniło by się do zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych i zwiększyło prawidłowość selekcji. Poza tym, należy zauważyć, że powstały deficyt musi być pokrywany z innych źródeł, co w ogólnym rozrachunku zmniejsza możliwości finansowe dla rozwoju gminy.